

בחינת מגמות בפניות לשירותי בריאות הנפש בקהילה בין השנים 2016-2024

ד"ר ג'ני דורטל¹, דניאלה צולקר פיריאן¹, ד"ר ביאטריס חמו¹, נעמה שמיר-שטיין¹, ד"ר יהודה תנורי לימין², ד"ר טלי שמואל²
1 אגף אסטרטגיה 2 חטיבת הבריאות; מכבי שירותי בריאות

רקע

מתחילת הרפורמה בבריאות הנפש (ברה"ן), חלה עלייה הדרגתית במספר הפונים לקבלת טיפול נפשי במכבי שירותי בריאות, במיוחד בעקבות שני אירועים מרכזיים: התפרצות מגפת הקורונה ופרוץ מלחמת חרבות-ברזל

מטרות

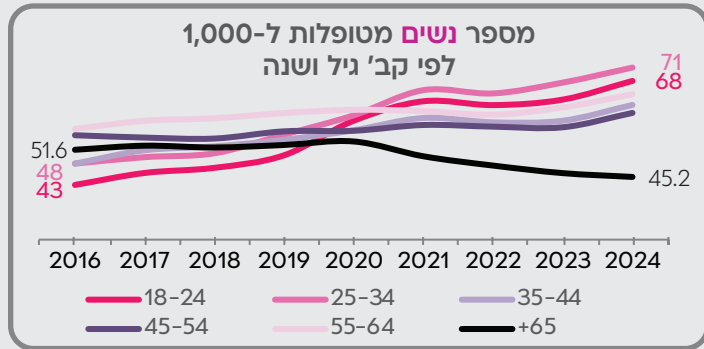
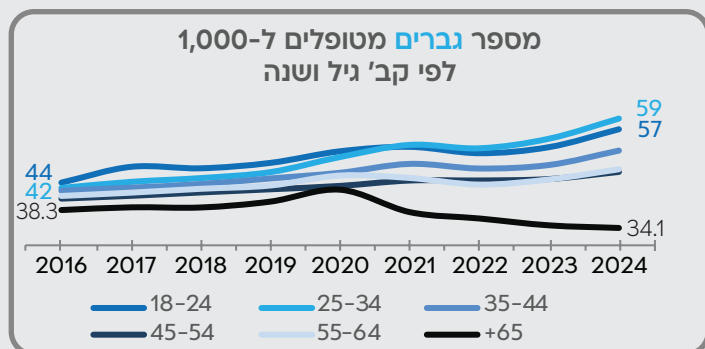
זהו מחקר מקיף שבוחן מגמות בשירותי ברה"ן בין 2016-2024 וכולל ממצאים לגבי היקפי תחלואה, צריכת שירותים וכן נתונים אודות אובדנות.

שיטה

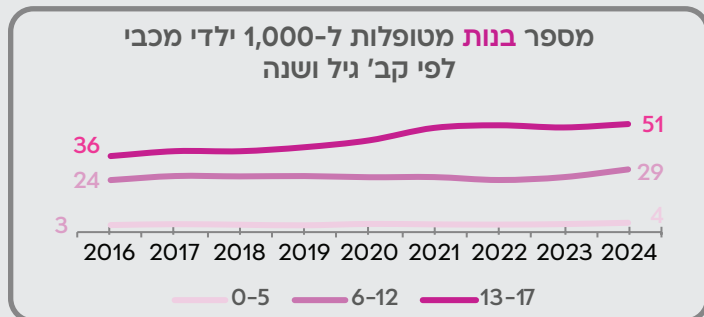
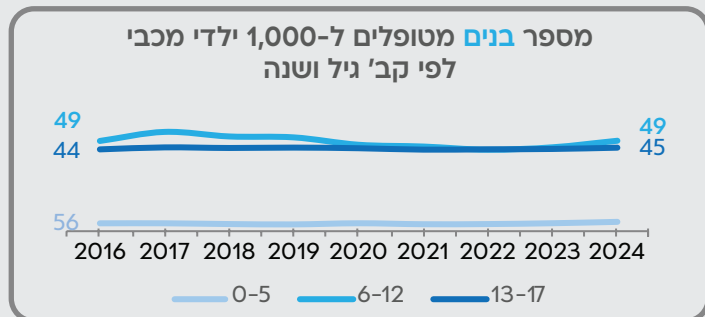
המידע נאסף ממאגרי המידע של מכבי: ביקורים בשירות ברה"ן קהילתי (פסיכיאטר, פסיכולוג, פסיכותרפיסט, מרפאות רב-תחומיות, טיפולים אמבולטוריים וטיפול יום) בין השנים 2016-2024. **PTSD**: אבחנות נלוות לביקורים (שנה צפה). **ניסיון/אובדנות**: אבחנות נלוות ודווחי בתי חולים.

תוצאות

מבוגרים: בין 2016 ל-2024 עלה שיעור המטופלים מ-46.4 ל-56.4 ל-1,000 נפש. העלייה הייתה בולטת יותר בקרב נשים, ובשני המגדרים – בעיקר בקרב צעירים.

ילדים: בין 2016-2024 עלה שיעור המטופלים מ-26.3 ל-30.2 ל-1,000 נפש. עיקר העלייה בקרב הבנות, ובמיוחד בבנות בגילאי 13-17.

PTSD: שיעור (מסך מטופלי ברה"ן) עלה מ-9.4% (2023) ל-14.1% (2024). העלייה המשמעותית ביותר נרשמה במחוז הדרום, שבו השיעור כמעט הוכפל (מ-11.5% ל-21.3%).

אובדנות: השיעור עלה בין 2017 ל-2019 (מ-6.6 ל-9.2 ל-10,000 נפש), ומאז ירד עד ל-7.5 בשנת 2024. כ-33% מהמדווחים מתחת לגיל 20, כ-66% נשים. שיעור גבוה במיוחד בגילאי 14-19 (26.8%).

מסקנות והמלצות

הביקוש לשירותי בריאות הנפש בקהילה ממשיך לעלות, ויש להמשיך לעקוב אחר המגמות כדי לייעל את הקצאת המשאבים ולשפר את השירותים למטופלים. בנוסף, יש להקצות משאבים ייעודיים לטיפול בפוסט-טראומה, כולל הכשרות לצוותים קיימים והרחבת מסגרות הטיפול, במיוחד במחוז הדרום. כמו כן, הממצאים מצביעים על צורך בתשומת הלב גם באוכלוסייה המבוגרת בני 65+, שנפגעה לנוכח העלייה בפניות בקרב הצעירים.